

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2003 M. GRUODŽIO 24 D. NUTARIMO NR. 1688 „DĖL
VALSTYBINĖS KALBOS MOKĖJIMO KATEGORIJŲ IR JŲ TAIKymo TVARKOS
APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO (toliau – Projektas)
(TAP-22-411; TAIS- 22-3465)**

Nr. NV-641
Vilnius

Skubos tvarka įvertinę Projekto atitiktį įstatymams ir teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Projektu siūlomas reguliavimas galimai neatitinka Lietuvos Respublikos valstybės lietuvių kalbos įstatymo (toliau – VLKĮ) 6 straipsnio, kurio vadovaujantis, asmenys, dirbantys ar einantys pareigas, patenkančias į šio straipsnio taikymo sritį, *turi mokėti valstybinę kalbą* pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytas kalbos mokėjimo kategorijas. Kartu pažymėtina, kad pagal VLKĮ 6 straipsnio nuostatas Vyriausybė gali nustatyti kalbos mokėjimo kategorijas, tačiau ji neturi diskrecijos teisės nuspręsti, kada įstatyme įtvirtintas imperatyvas mokėti valstybinę kalbą gali būti netaikomas.

2. Projektu siūloma itin plati jo taikymo išimtis, numatant kad valstybinės kalbos pereinamuoju laikotarpiu galės nemokėti laikinąją apsaugą gavę asmenys, nepriklausomai nuo to, jog jie dirbs srityse, kurios įprastai priskiriamos viešajam gyvenimui (švietimas, ryšiai, transportas, sveikatos ir socialinės apsauga, asmenų aptarnavimas ir kt.). Tokiu būdu gali būti paneigiamas valstybinės kalbos vartojimo viešajame gyvenime principas, įtvirtintas VLKĮ 6 straipsnyje ir ne kartą aptartas Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo jurisprudencijoje (pavyzdžiui, žr. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2014 m. vasario 27 d. sprendimo Nr. 14/98 motyvuojamosios dalies (I) 3 punktą).

3. Neaišku, dėl kokių priežasčių Projektu siūloma nustatyti ne vienerių, o dviejų metų terminą, per kurį būti netaikomas reikalavimas mokėti valstybinę kalbą. Atsižvelgiant į asmenų grupę, kuriai būtų taikoma Projektu nustatoma išimtis ir priežastį, dėl kurios teikiamas Projektas, siūlomas dviejų metų terminas nederą su laikinosios apsaugos suteikimo terminu, nustatytu Lietuvos Respublikos įstatymo dėl užsieniečių teisinės padėties 92 straipsnio 3 dalyje.

4. Projektas pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento 25 punktą turėjo būti suderintas su Valstybinės lietuvių kalbos komisija (toliau – VLKK), kuri pagal VLKĮ 3 straipsnį sprendžia Valstybinės kalbos įstatymo įgyvendinimo klausimus, teikia Vyriausybei siūlymus kalbos politikos ir Valstybinės kalbos įstatymo įgyvendinimo klausimais, o taip pat teikia valstybės institucijoms ir įstaigoms išvadas dėl teisės aktų projektų, kuriuose yra nuostatų, reglamentuojančių valstybinės kalbos vartojimą. Remiantis Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo suformuota praktika ir konstituciniu atsakingo valdymo principu (žr. pagal analogiją Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2014 m. vasario 27 d. sprendimo Nr. 14/98 motyvuojamosios dalies (I) 3 punktą, motyvuojamosios dalies (II) 8 punktą, rezoliucinės dalies 1 punktą) į šiuos VLKK pasiūlymus įstatymų leidėjas negali neatsižvelgti. Atkreipiamo dėmesį, kad darbo tvarka derinant Projektą, VLKK ir Valstybinė kalbos inspekcija (toliau – VKI) pasiūlė nekeisti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gruodžio 24 d. nutarimo Nr. 1688 „Dėl Valstybinės kalbos mokėjimo kategorijų nustatymo ir jų taikymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, o priimti VKI viršininko įsakymą. Jame būtų nustatytas pereinamasis vienerių metų laikotarpis, per kurį administracinio poveikio priemonės dėl privalomo valstybinės kalbos nevartojimo būtų netaikomos užsienio valstybių piliečiams, į Lietuvos Respubliką atvykusiems iš karinės agresijos

patiriančios užsienio valstybės arba iš kitų karinės agresijos padarinius patiriančių užsienio valstybių. Šis VLKK ir VKI siūlymas svarbus vertinant tai, kad Projektu siūlomas reguliavimas, kaip jau nurodyta šios išvados 1 ir 2 punktuose, kelia neatitikimo VLKĮ 6 straipsniui klausimą. Be to, pagal galiojantį teisinį reguliavimą (VLKĮ 24 straipsnio 3 dalis, 25 straipsnis, taip pat Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos inspekcijos įstatymo 4 straipsnio 1 ir 2 dalys, 5 straipsnio 1 dalies 7 punktas) VKI kontroliuoja VLKĮ įgyvendinimą, nagrinėja administracines bylas ir skiria nuobaudas dėl VLKĮ įstatymo pažeidimų.

5. Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento 37 punktą nepateiktas Projekto lyginamasis variantas, o pats Projektas tikslintinas pagal Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų 207.3 papunkčio reikalavimus.

Teisės grupės vadovas

Rimvydas Pilibaitis

